

ZNAJDŹ PARTNERÓW BIZNESOWYCH!

GOSPODARCZA MISJA WYJAZDOWA

MOŁDAWIA

KISZYNIÓW

13 – 15 (opcjonalnie 16) LISTOPADA 2019

GOSPODARCZA MISJA DO MOŁDAWII

Wrocławskie Centrum Transferu Technologii Politechniki Wrocławskiej, Enterprise Europe Network wraz z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego oraz Dolnośląską Agencją Współpracy Gospodarczej, w dniach od 13 listopada 2019 do 15 (16 opcjonalnie¹) listopada 2019r. organizują misję gospodarczą do Mołdawii. W planie misji są konferencje gospodarcze oraz spotkania B2B z przedsiębiorcami w Kiszyniowie.

Do udziału w misji zapraszamy przede wszystkim firmy reprezentujące sektory: rolno – spożywczy, winiarski, meblarski, tekstylny, turystyczny, kosmetyczny, budowlany oraz energii odnawialnych.

Zgodnie z informacjami Narodowego Biura Statystyki (strona mołdawska nie uwzględnia obrotów towarowych dokonywanych z Naddniestrzem) w 2016 roku obroty towarowe pomiędzy Mołdawią a Polską wyniosły 205,6 mln USD (w 2015 r. wskaźnik ten wyniósł 190,9 mln USD).

Eksport Mołdawii do Polski wyniósł 73,4 mln USD (+7,2%), a import z Polski do Mołdawii 172,2 mln USD (+8,1%). W mołdawskim eksporcie do krajów UE w omawianym okresie Polska zajęła 6 miejsce (3,6% eksportu ogółem). W mołdawskim imporcie z krajów UE - 4 miejsce (3,3% importu ogółem).

Serdecznie zapraszamy Państwa do udziału w tym wydarzeniu nastawionym na nawiązanie współpracy pomiędzy firmami z Polski i Mołdawii.

¹ Istnieje możliwość pozostania na misji jeden dzień dłużej, szczegóły na stronie 3 niniejszej ulotki

GOSPODARCZA MISJA WYJAZDOWA

Mołdawia

13-15 (16) listopada 2019 r.

1.ORGANIZATORZY

Wrocławskie Centrum Transferu Technologii PWr. / Enterprise Europe Network
Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego,
Dolnośląska Agencja Współpracy Gospodarczej sp. z o.o.,
Chamber of Commerce and Industry of the Republic of Moldova
Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Mołdawii
Centrum Rozwoju i Przesiębiorczości Polska-Mołdawia

2.PROGRAM RAMOWY

DZIEŃ I - 13 listopada 2019, środa:

11.15 Wylot delegacji z Warszawy
14.05 Przyjazd do Kiszyniowa
Spotkanie w Ambasadzie,
Przejazd z lotniska do hotelu
19.00 Kolacja, czas wolny

DZIEŃ II – 14 listopada 2019, czwartek:

09.00 -17.00 Forum Gospodarcze
- prezentacje dotyczące gospodarki obu krajów i regionów
- prezentacje firm polskich i mołdawskich
- spotkania B2B
17.00-22.00 Wizyta biznesowa i kolacja w winnicy Cricova

DZIEŃ III – 15 listopada 2019, piątek:

Opcja I
14.40 Wylot z Kiszyniowa do Polski
Polski

DZIEŃ IV - 16 listopada, sobota:

Opcja II
18.00 Wylot z Kiszyniowa do

Opcja II *

09.00 - spotkania z samorządami lokalnymi

- wizyty studyjne (prezentacja potencjału turystycznego)
- spotkania z przedstawicielami Polonii, etc.

*Delegacja z UMWD oraz dziennikarze, zostają w Kiszyniowie dzień dłużej, tj. do 16 listopada, uczestnicząc w spotkaniach z samorządami lokalnym, przedstawicielami Polonii, wizytach studyjnych etc. Jeżeli będą Państwo chcieli zostać również do 16.10.2019 i uczestniczyć w oficjalnych spotkaniach, to jest taka możliwość (do indywidualnego uzgodnienia).

3. KOSZTY UCZESTNICTWA

Uczestnik misji pokrywa:

- Koszty przelotu na trasie Warszawa – Kiszyniów- Warszawa (ok. 700 zł***proponowany lot poniżej*)
- koszty zakwaterowania (ok. 350-500 zł/ 2 noce w KISZYNIOWE1)
- ubezpieczenie (opcjonalnie)
- dodatkowe wyżywienie

Organizatorzy misji zapewniają:

- pełną opiekę logistyczną oraz organizacyjną podczas wizyty
- udział w forach gospodarczych w Kiszyniowie
- sesje B2B
- obsługę tłumaczeniową sesji B2B
- transport na trasie Wrocław –Warszawa -Wrocław oraz przejazdy na miejscu w
- uroczyste kolacje dla uczestników misji (13 i 14 listopada) oraz lunch w czasie B2B
- zwiedzanie Kiszyniowa
- obsługę marketingową eventu

**proponowany lot:

Politechnika Wroclawska

Wrocławskie Centrum
Transferu Technologii

Polish public good online

**DOLNY
ŚLĄSK**

Dolnośląska Agencja Współpracy Gospodarczej

Ambasada
Rzeczypospolitej Polskiej
w Kiszyniowie

Centrul pentru
Dezvoltare și Antreprenariat
Moldova-Polonia | Centrum
Rozwoju i Przesiębiorczości
Polska-Moldawia

**CAMERA DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE
a Republicii Moldova**

Wylot **Warsaw (WAW)** → **Chisinau (KIV)**

←	N 10.11 292,86 PLN	Pn 11.11 292,86 PLN	Wt 12.11 292,86 PLN	Śr 13.11 332,86 PLN	Cz 14.11 457,86 PLN	Pt 15.11 282,86 PLN	So 16.11 292,86 PLN	→
---	-----------------------	------------------------	------------------------	--------------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	---

SORTUJ LOTY

Ceny podane niżej dotyczą 1 osoby i zawierają podatki i opłaty pobierane przez przewoźnika.

11:15 WAW → **14:05** KIV
Lot bezpośredni
LO513

01:50 h
SZCZEGÓŁY >

ECONOMY

Od **332,86 PLN** >

PREMIUM ECONOMY

Od **756,28 PLN** >

BUSINESS

Od **930,99 PLN** >

Powrót **Chisinau (KIV)** → **Warsaw (WAW)**

←	Wt 12.11 446,01 PLN	Śr 13.11 446,01 PLN	Cz 14.11 446,01 PLN	Pt 15.11 321,01 PLN	So 16.11 271,01 PLN	N 17.11 321,01 PLN	Pn 18.11 281,01 PLN	→
---	------------------------	------------------------	------------------------	--------------------------------	------------------------	-----------------------	------------------------	---

SORTUJ LOTY

Ceny podane niżej dotyczą 1 osoby i zawierają podatki i opłaty pobierane przez przewoźnika.

14:40 KIV → **15:35** WAW
Lot bezpośredni
LO514

01:55 h
SZCZEGÓŁY >

ECONOMY

Od **321,01 PLN** >

PREMIUM ECONOMY

Od **744,43 PLN** >

BUSINESS

Od **919,14 PLN** >

Opcja II, powrót 16 listopada 2019

Powrót **Chisinau (KIV)** → **Warsaw (WAW)**

←	Śr 13.11 446,13 PLN	Cz 14.11 446,13 PLN	Pt 15.11 321,13 PLN	So 16.11 281,13 PLN	N 17.11 321,13 PLN	Pn 18.11 281,13 PLN	Wt 19.11 296,13 PLN	→
---	------------------------	------------------------	------------------------	--------------------------------	-----------------------	------------------------	------------------------	---

SORTUJ LOTY

Ceny podane niżej dotyczą 1 osoby i zawierają podatki i opłaty pobierane przez przewoźnika.

18:00 KIV → **18:55** WAW
Lot bezpośredni
LO516

01:55 h
SZCZEGÓŁY >

ECONOMY

Od **281,13 PLN** >

PREMIUM ECONOMY

Od **744,59 PLN** >

BUSINESS

Od **919,31 PLN** >

4. ZGŁOSZENIE UDZIAŁU

Zgłoszenie uczestnictwa w misji odbywa się poprzez wysłanie formularza zgłoszeniowego pocztą elektroniczną na adres WCTT: anna.pytel@pwr.edu.pl lub agnieszka.turynska@pwr.edu.pl w terminie **do 21 października 2019 r.**

DODTKOWE INFORMACJE

FIRMY, KTÓRE BĘDĄ UCZESTNICZYĆ W MISJI OTRZYMAJĄ DODATKOWO KONSULTACJE SŁUŻĄCE PRZYGOTOWANIU KOMPLEKSOWEJ OFERTY FIRMY NA SPOTKANIA B2B W MOŁDAWII. KONSULTACJE Z

EKSPERTEM ODBĘDĄ SIĘ OK. 2 TYGODNIE PRZED WYJAZDEM NA MISJĘ, WE WROCŁAWSKIM CENTRUM TRANSFERU TECHNOLOGII.

W przypadku jakichkolwiek pytań prosimy o kontakt:

WROCŁAWSKIE CENTRUM TRANSFERU TECHNOLOGII POLITECHNIKI WROCŁAWSKIEJ
Smoluchowskiego 48
50-372 Wrocław
agnieszka.turynska@pwr.edu.pl; Tel: 071 3204187
anna.pytel@pwr.edu.pl Tel:071 320 4186

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego
Wydział Współpracy z Zagranicą
Wybrzeże Słowackiego 12 - 14, pok.224

aleksandra.mirowska-pialucha@dolnyslask.pl
tel. +48 71 776 97 30

GOSPODARCZA MISJA WYJAZDOWA

MOŁDAWIA – INFORMACJE PODSTAWOWE

Mołdawia

Powierzchnia: 33,851 km²

Populacja: 3,437,720

Stolica: Kiszyniów

Narody i grupy etniczne:

- Mołdawianie (75%)
- Rumuni (7%)
- Ukraińcy (6%)

Religia dominująca: chrześcijaństwo (prawosławie)

PKB nominalne: 8,09 mld USD

PKB per capita : 2,280 USD

Jednostka monetarna: 1 lej mołdawski = 100 banów (MDL)

Stopa bezrobocia: 4.1%

Stopa inflacji: 6.6%

Pomimo ostatnich postępów Mołdawia pozostaje jednym z najbiedniejszych krajów w Europie. Dzięki umiarkowanemu klimatowi i produktywnym gruntom rolnym gospodarka w dużej mierze opiera się na sektorze rolnym, obejmującym owoce, warzywa, wino, pszenicę i tytoń. Mołdawia zależy również od rocznych przekazów pieniężnych w wysokości około 1,2 mld USD - prawie 15% PKB - od około miliona Mołdawian pracujących w Europie, Izraelu, Rosji i innych krajach.

Deklarowany przez rząd cel integracji z UE przyniósł pewien postęp zorientowany na rynek. Mołdawia doświadczyła lepszego niż oczekiwano wzrostu gospodarczego w 2017 r., w dużej mierze spowodowanego zwiększoną konsumpcją, zwiększonymi dochodami z eksportu produktów rolnych i lepszym poborem podatków. Jesienią 2014 r. Mołdawia podpisała układ o stowarzyszeniu oraz pogłębioną i kompleksową umowę o wolnym handlu z UE (AA / DCFTA), łączącą mołdawskie produkty z największym rynkiem światowym. Unijna AA / DCFTA przyczyniła się do znacznego wzrostu eksportu Mołdawii do UE.

W 2017 r. UE zakupiła ponad 65% eksportu Mołdawii, co stanowi znaczącą zmianę w porównaniu z 20 latami wcześniej, kiedy był on skierowany głównie do Wspólnoty Niepodległych Państw.

Rozwój Mołdawii jest hamowany przez endemiczną korupcję, która ogranicza rozwój biznesu i odstrasza inwestycje zagraniczne oraz rosyjskie ograniczenia importu produktów rolnych z Mołdawii. Dążenie rządu do przywrócenia stabilności i wdrożenia znaczącej reformy doprowadziło do zatwierdzenia w 2016 r. trzyletniego programu MFV o wartości 179 mln USD, którego celem jest poprawa warunków bankowych i podatkowych, a

CAMERA DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE
a Republicii Moldova

Ambasada
Rzeczypospolitej Polskiej
w Kiszyniowie

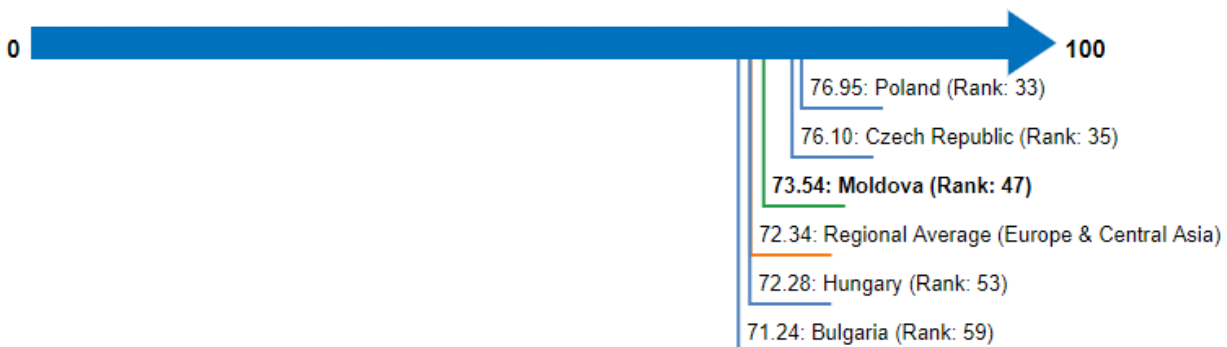
Centrul pentru Dezvoltare și Antreprenariat
Moldova-Polonia | Centrum
Rozwoju i Przesiębiorczosci
Polska-Moldawia

także dodatkowych programów pomocowych z UE, Banku Światowego i Rumunii. Mołdawia otrzymała dwie transze MFW w 2017 r., o łącznej wartości ponad 42,5 mln USD.

W dłuższej perspektywie gospodarka Mołdawii pozostaje ciągle jednak podatna na korupcję, niepewność polityczną, słaby potencjał administracyjny, osobiste interesy biurokratyczne, rosyjską presję polityczną i gospodarczą, silną zależność od eksportu produktów rolnych i nierozwiązany separatyzm w regionie Naddniestrza w Mołdawii.

Podatek od dochodów firm wynosi 12 proc., VAT – 20 proc. Średnia płaca w Mołdawii wyniosła 6,923 MDL (1,521 zł) miesięcznie w pierwszym kwartale 2019 r. Kraj zajmuje 47 miejsce w globalnym rankingu Doing Business 2019, który określa wskaźnik łatwości prowadzenia działalności gospodarczej.

DB 2019 Ease of Doing Business Score

Mocne strony rynku mołdawskiego:

- Potencjał rolniczy (wino, owoce, warzywa, słończniki, pszenica)
- Umowy o stowarzyszeniu i wolnym handlu z UE
- Mała, otwarta gospodarka przyciągająca inwestycje zagraniczne
- Stosunkowo tania siła robocza
- Stabilny system walutowy

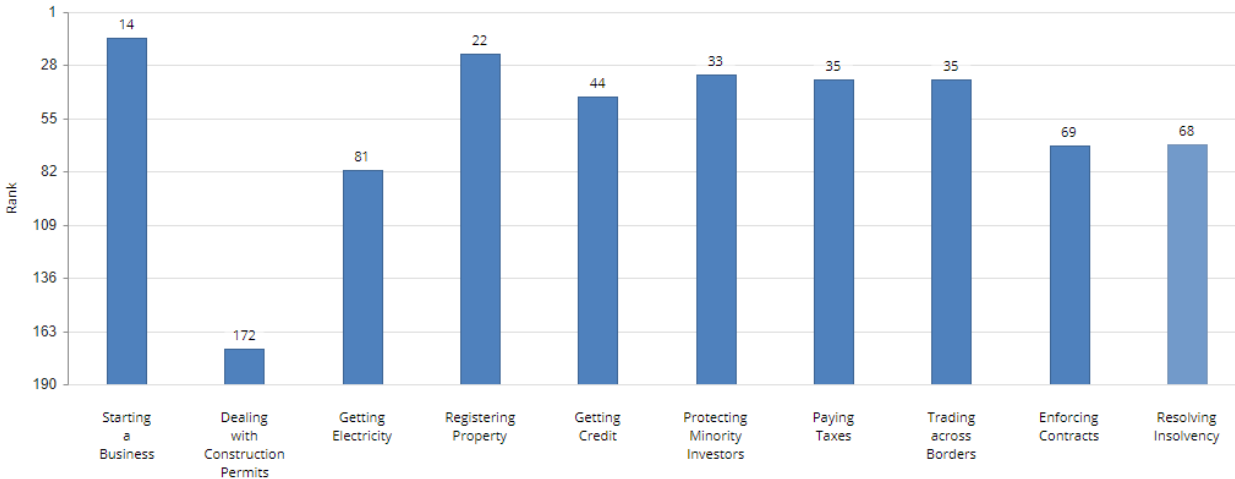
Wyzwania dla rynku:

- Biurokracja, słabe rządy, oligarchia i klientelizm
- Złożone ramy prawne i regulacyjne oraz słabe struktury sądowe
- Brak przejrzystości w procedurach biznesowych
- Korupcja – 117 miejsce spośród 180 krajów wg Indeksu Percepcji Korupcji
- Tendencje separatystyczne w Naddniestrzu

Rankings on Doing Business topics - Moldova

Wymiana handlowa i inwestycje zagraniczne w Mołdawii

Według danych UNCTAD w 2017 r. całkowity poziom wymiany handlowej Mołdawii wyniósł 7,256 mld USD i rośnie on z każdym rokiem. Spada natomiast bilans handlowy, wartość importu znacznie przekracza wartość eksportu.

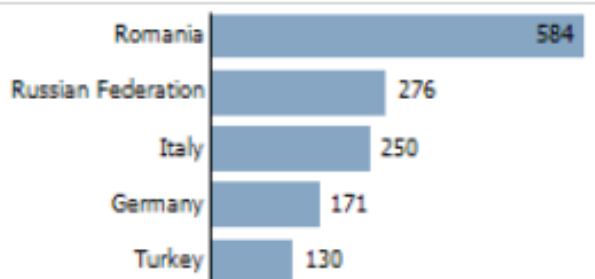
Głównymi partnerami handlowymi są zarówno kraje unijne – Rumunia, Włochy, Niemcy jak i poza unijne – Rosja, Turcja.

Total merchandise trade

(millions of US\$)	2005	2010	2015	2017
Merchandise exports	1 091	1 541	1 967	2 425
Merchandise imports	2 292	3 855	3 987	4 831
Merchandise trade balance	-1 201	-2 314	-2 020	-2 406

Top 5 partners in 2017

(exports, millions of US\$)

Politechnika Wroclawska

Wrocławskie Centrum
Transferu Technologii

Polish public good online

**DOLNY
ŚLĄSK**

Dolnośląska Agencja Współpracy Gospodarczej

Ambasada
Rzeczypospolitej Polskiej
w Kiszyniowie

Centrul pentru
Dezvoltare și Antreprenoriat
Moldova-Polonia

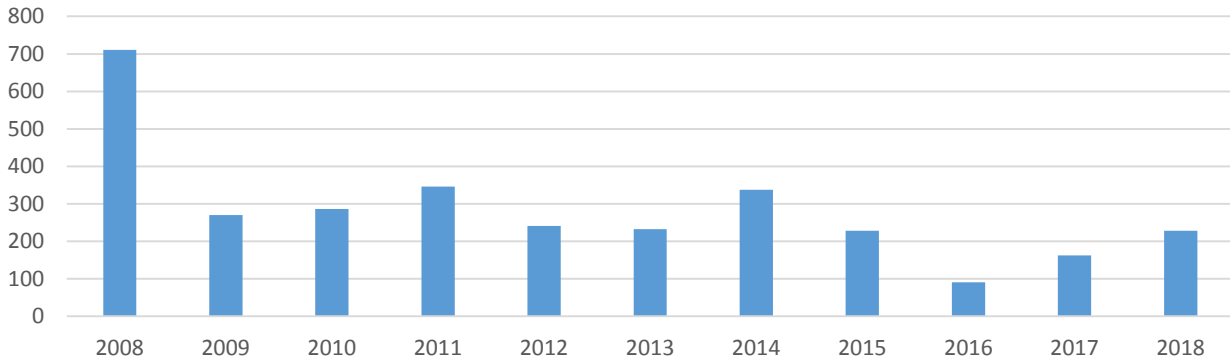
Centrum
Rozwoju i Przesiębiorczości
Polska-Moldawia

CAMERA DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE
a Republicii Moldova

Wartość przyływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Mołdawii w latach 2008-2018, mln USD

źródło: UNCTAD

Wymiana handlowa z Polską

Zgodnie z informacjami Narodowego Biura Statystyki (strona mołdawska nie uwzględnia obrotów towarowych dokonywanych z Naddniestrzem) w 2016 roku obroty towarowe pomiędzy Mołdawią a Polską wyniosły 205,6 mln USD (w 2015 r. wskaźnik ten wyniósł 190,9 mln USD).

Eksport Mołdawii do Polski wyniósł 73,4 mln USD (+7,2%), a import z Polski do Mołdawii 172,2 mln USD (+8,1%). W mołdawskim eksporcie do krajów UE w omawianym okresie Polska zajęła 6 miejsce (3,6% eksportu ogółem). W mołdawskim imporcie z krajów UE - 4 miejsce (3,3% importu ogółem).

Najważniejszymi towarami w eksporcie Mołdawii do Polski (wg pozycji towarowych) były:

- Meble (krzesła) – 17,4 mln USD;
- Odzież – 12,1 mln USD;
- Wina – 8,5 mln USD;
- Soki z owoców i warzyw – 8,5 mln USD;
- Nasiona słonecznika – 5,7 mln USD;
- Spirytus etylowy – 4,1 mln USD;
- Tkaniny bawełniane – 1,4 mln USD;
- Dywany – 1,3 mln USD;
- Gazomierze, liczniki do cieczy lub energii elektrycznej – 1,1 mln USD.

Najważniejsze towarami w imporcie Mołdawii z Polski (wg pozycji towarowej):

- Tworzywa sztuczne i wyroby z nich – 14,4 mln USD;
- Drewno i wyroby z drewna – 5,5 mln USD;

Politechnika Wroclawska

Wrocławskie Centrum
Transferu Technologii

**DOLNY
ŚLĄSK**

**CAMERA DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE
a Republicii Moldova**

Ambasada
Rzeczypospolitej Polskiej
w Kiszyniowie

Centrul pentru
Dezvoltare și Antreprenoriat
Moldova-Polonia | Centrum
Rozwoju i Przesiębiorczości
Polska-Moldawia

- Cukier 4,6 mln USD;
- Materiały i wyroby włókiennicze – 4,2 mln USD;
- Artykuły ceramiczne – 3,4 mln USD;
- Leki – 3,3 mln USD;
- Mięso i podroby jadalne z drobiu – 2,2 mln USD;
- Preparaty kosmetyczne lub upiększające oraz preparaty do pielęgnacji skóry – 2,2 mln USD;
- Preparaty do włosów – 1,6 mln USD;
- Herbaty – 1,6 mln USD;
- Sery – 1,5 mln USD;
- Papierosy 1,4 mln USD;
- Laki i farby – 1,4 mln USD;
- Czekolada i inne przetwory z kakao – 1,3 mln USD;
- Kit szklarski, kit ogrodniczy itd. – 1,3 mln USD;
- Perfumy i woda toaletowa – 1,2 mln USD.

Źródło: kiszyniow.msz.gov.pl